

ועדות ביקורת בישובי מגידו

מבקר פנים

ועדות ביקורת בוועדים מקומיים :

המסגרת החוקית והנורמטיבית.

התנהלות הועדה.

שלבי עבודת הביקורת

מבנה דוח ביקורת וכתיבה אפקטיבית.

חובת דיווח.

הרקע

תיקון צו המועצות, מהווה אימוץ של חלק מהמלצות "ועדת אמרני", אשר הוקמה ע"י משרד הפנים בשנת 1999, לצורך בחינת יחסי הגומלין בין המועצה לוועד המקומי וקביעת מעמדו וסמכויותיו של הוועד המקומי במועצה האזורית.

בעקבות התיקון, החל מינואר 2005, חייבת בכל ועד מקומי בישוב לפעול וועדת ביקורת, הממונה ע"י מליאת המועצה.

המסגרת החוקית לעבודת הועדה

חובת מינוי:

הסעיף החדש 130 א (א) קובע כי על מליאת המועצה מוטלת החובה לאשר מינוי ועדות ביקורת בועדים מקומיים. ועדת הביקורת הינה ועדת חובה.

הרכב וכשירות:

מספר חברי ועדת ביקורת לא יפחת מ-3 (עד 5) כשירים יהיו תושבי הישוב שאינם חברי הוועד ואשר הציעו מועמדותם.

הוראות מחייבות:

על ועדת הביקורת בוועד המקומי חלות הוראות חקיקה סי' 130 א (א-ו) המתוות את דרכי פעולתה ומשמשות בסיס לעבודתה.

ועדת ביקורת באגודה שיתופית

נבחרת ישירות ע"י האסיפה הכללית כדרך שבוחרים ועד הנהלה.

עצמאית בעבודתה וכפופה אך ורק למרות האסיפה הכללית.

מורכבת לפחות מ-3 חברים.

תקופת כהונה כתקופת כהונה של ועד הנהלה

תפקידי וועדת ביקורת בוועד מקומי

תבדוק אם החלטות הוועד המקומי הוצאו לפועל כדין.

תבדוק את חשבונות הוועד ותוודא כי פעולותיו נעשו במסגרת תקציבו המאושר.

תבדוק את סדרי הבקרה והוראות הנוהל, הנהוגים בוועד, מבטיחים קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון.

תקיים מעקב אחר תיקון הליקויים בפעולות הוועד המקומי שנמצאו בביקורות קודמות.

תפקידי ועדת ביקורת באגודה שיתופית

- בדיקת הפעולות בכל התחומים בהם עוסק הוועד ובכלל זה בדיקת רישום נכון ובזמן של הפעולות החשבונאיות.
- בדיקת ניהול נכסי הוועד והתחייבויותיו ובכלל זה שמירת הרכוש, החזקת הכספים ואופן השקעתם.
- שמירה על טוהר המידות של נבחרי הוועד ועובדיו.

מאפייני הביקורת במגידו

➔ ביישובי מגידו פועלות אגודות שיתופיות ובפועל, יש שתי ישויות מנהלות: הועד המקומי וועד האגודה. לכל גוף יש ועדת ביקורת משלו:

- ועדת הביקורת של הועד המקומי ממונה ע"י המליאה.

- ועדת הביקורת של האגודה: נבחרת ע"י האסיפה הכללית ומחויבת בדיווח לאסיפה הכללית.

➔ במצב של זהות ועדים בישובים, איוש שתי הועדות הללו יהיה חופף אולם, הליכי המינוי שונים.

דגשים בעבודת הביקורת

- עבודת הביקורת לא תתמקד רק בבדיקות נקודתיות.
- לוועדת הביקורת אין תפקיד ביצועי וכל עבודתה מתמקדת אך ורק בפיקוח ובביקורת.
- יש להקפיד על דיוק בעובדות ובמצאים.
- יש ללבן את העובדות עם המבוקר (דוח טיוטה).
- **שיתוף פעולה**-הוועד המקומי וועדת הביקורת יקבעו במשותף ובהסכמה הדדית את תפיסת ונושאי הביקורת ואת אופן ביצועם ויגבשו את ההמלצות במשותף תוך שמירה על **שקיפות ציבורית**.

סמכויות חובות והגבלות

➔ **סמכויות** - רשאית לקבל מכל חבר ועד מקומי, או עובד ועד מקומי, ידיעות, מסמכים, דוחות והסברים הדרושים לה. הוועדה רשאית לבדוק כל דבר ללא הגבלה.

➔ **חובות** - הוועדה מחויבת בדיווח שנתי על ממצאיה : עד סוף מארס דוח טיוטה ועד סוף מאי דוח מלא(לאסיפה ולמועצה). חובת סודיות למעט חובת הדיווח לגורמים המורשים.

➔ **הגבלות** - פעולותיה מוגבלת לתפקידי ביקורת ואל לה להיות מעורבת בתפקידים ביצועיים. הוועדה לא רשאית לקבוע מדיניות, להכתיב נהלים, לתת הוראות ביצוע.

דרכי פעולת ועדת הביקורת

- הכנת תכנית עבודה שנתית וקביעת סדרי עדיפות לביקורת, תוך חלוקת עבודה בין חברי הוועדה.
- סוגי ביקורת אפשריים:
 - ביקורת שוטפת.
 - ביקורת פתע-נערכת מדי תקופה וכוללת בוועד : קופה קטנה, חשבון מזומנים, עבודת מנהל חשבונות הוועד.
 - יצירת נהלים וקשרי עבודה לקבלה וזרימת מידע נוחה ושוטפת מחברי הוועד.

דרכי פעולת ועדת הביקורת(המשך)

- קיום תוכנית ישיבות עבודה של הוועדה בהובלת היו"ר, שתוקדשנה לתכנון העבודה, לדיון בממצאים ובדוחות ממקורות שונים ולהכנת דוחות, סיכומים והצעות לוועד המקומי.
- מומלץ כי הוועדה תתכנס ארבע פעמים בשנה לכל הפחות.
- כתיבת נהלים וניהול פרוטוקולים של ישיבות הוועדה ואישורם כנדרש.

נושאי ביקורת אפשריים

- ועד מקומי (מינוי חברים וסמכויותיו).
- וועד מקומי- פרוטוקולים, תכיפות הישיבות, חוקיותו, השתתפות חבריו).
- ניהול נפרד של הועד מקומי ושל ועד האגודה.
- ניהול חשבונאי נפרד.
- תקציב מועצה ושימושים מוניציפאליים.

נושאי ביקורת אפשריים (המשך)

- נוהלי התקשרויות וחוזים/מכרזים עם ספקים.
- העסקת עובדים ושכר על ידי הוועד המקומי.
- בחינת אופן יישום קבלת החלטות הוועד המקומי.
- בחינת קיום נהלים לצרכי בקרה ושימור הידע הארגוני.
- דוח בקרה כספית מבוקר שנתי.
- מעקב אחר תיקון ליקויים מביקורות קודמות.
- טיפול בתלונות הציבור.

חובת דיווח

1 באפריל
30 באפריל

- דוח טיוטא
- התייחסות הוועד המקומי

31 במאי

- דוח מלא כולל המלצות
- יופץ לוועד המקומי, אסיפה, ראש מועצה, ועדה לענייני ביקורת

14 יום ממועד
הפצתו למועצה

- יופץ לתושבי היישוב (מומלץ באתר האינטרנט).

יחסי הגומלין בין הוועדה למבקר המועצה

➤ תפקידה של הוועדה בשמירה על חוקיות פעולות וועד המקומי, דומה לתפקידו של מבקר המועצה.

➤ זהות התפקידים מאפשרת ליצור מערכת יחסי שותפות וסיוע מקצועי הדדי.

➤ ועדת הביקורת כפופה לסמכות הביקורת של מבקר המועצה.